

POSTANOWIENIE

20 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 20 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J.K.

z udziałem M.Z. i M.Z.1

o zmianę postanowienia,

na skutek skargi kasacyjnej M.Z.

od postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z 30 października 2024 r., II Ca 2891/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. oddala wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik M.Z. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Wskazał, że postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej z dnia 22 września 1987 r., I Ns 816/87, zostało wydane na podstawie całokształtu materiału dowodowego, a tezy stanowiące podłoże zaskarżonego postanowienia stanowią jedynie domniemania co do przebiegu prawomocnie zakończzonego postępowania o stwierdzenie nabycia spadku i nie zostały oparte na dowodach.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by skarga kasacyjna była – w przyjętym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

W sytuacji, w której odtworzenie akt pierwotnego postępowania spadkowego okazało się możliwe jedynie w części obejmującej postanowienie kończące postępowanie w sprawie, przyjęcia przez Sąd Okręgowy, w braku innych miarodajnych okoliczności, za podstawę oceny, czy J.O. był uczestnikiem tego postępowania (art. 679 zdanie drugie k.p.c.), komparycji odtworzonego postanowienia spadkowego, nie można uznać za bezzasadne (por. art. 325 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.), a tym bardziej za błędne w stopniu oczywistym, czego

wymagała rozważana przyczyna kasacyjna. W zakresie natomiast, w jakim skarżący wywodził, że porządek dziedziczenia powinien odbiegać od reguł ustawowych, ewentualnie, iż J.O. jako spadkobierca ustawowy odrzucił spadek, ciężar dowodu co do tych okoliczności – w postępowaniu prowadzonym na skutek żądania zmiany stwierdzenia nabycia spadku – spoczywał na skarżącym (art. 6 k.c.), podobnie jak w typowym postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, czego nie zmienia okoliczność, że sąd ustala krąg spadkobierców z urzędu (art. 670 k.p.c.). Także w tej materii, mając na względzie wiążące Sąd Najwyższy ustalenia faktyczne (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), nie można było zatem uznać, aby Sąd Okręgowy – oceniając, że okoliczności te nie zostały wykazane – dopuścić się oczywistego błędu, postąpił wbrew ustalonej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego lub utrwalonemu pogładowi doktryny prawa.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 520 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Grzegorzczak

(K.G.)

[SOP]